

ÖREBRO UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR
VÅRDVETENSKAP OCH OMSORG

UTBILDNINGSPLAN

SPECIALISTSJUKSKÖTERSKEPROGRAM INOM VÅRD AV ÄLDRE, 40 poäng Geriatric Specialist Nursing Programme, 40 points

Utbildningsplanen är fastställd av Fakultetsnämnden för medicin, naturvetenskap och teknik 2001-12-06.

1. ALLMÄNT

Programmet erbjuder studenter ett studieprogram som leder till specialistsjuksköterskeexamen och som kan ligga till grund för kandidatexamen. Programmet ger studenten möjlighet att utveckla ett kreativt och kritiskt vetenskapligt förhållningssätt till de kunskaper och färdigheter som professionen bygger på, för att i det kommande arbetet kunna delta i forskning och utveckling samt förbereda till forskarutbildning inom omvårdnad.

2. UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för grundläggande högskoleutbildning

Den grundläggande högskoleutbildningen skall, utöver kunskaper och färdigheter, ge studenterna förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem samt förmåga att följa kunskapsutvecklingen, allt inom det område som utbildningen avser. Utbildningen bör också utveckla studenternas förmåga till informationsutbyte på vetenskaplig nivå (1kap. 9§ högskolelagen/HL).

2.2 Mål för specialistsjuksköterskeprogram inom vård av äldre

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9§ HL)

För att erhålla specialistsjuksköterskeexamen skall sjuksköterskan ha

- förmåga att inom specialområdet ansvara för att i samråd med patient/närstående identifiera vårdbehov, upprätta omvårdnadsplan, leda och utvärdera omvårdnadsåtgärder samt ta initiativ till och leda kvalitetsutvecklingen i omvårdnadsarbetet,
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom specialområdet ansvara för handhavandet av medicinteknisk utrustning

- förmåga att medverka i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten samt bidra till ett effektivt resursutnyttjande

För att erhålla specialistsjuksköterskeexamen inom vård av äldre skall sjuksköterskan därtill ha

- de kunskaper och färdigheter som krävs för att arbeta som specialistsjuksköterska inom vård av äldre,
- förmåga att hos äldre patienter observera och bedöma behov av vård och rehabilitering,
- de kunskaper och färdigheter som krävs för att inom sitt specialområde medverka vid och i vissa fall självständigt utföra undersökningar och behandlingar inklusive vård i livets slutskede, (bilaga 2, högskoleförordningen/HF).

3. UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Programmet omfattar 40 poäng och huvudämnet är omvårdnadsvetenskap. Av programmets 30 obligatoriska poäng, utgör 20 poäng studier i omvårdnadsvetenskap på B-nivå alternativt C-nivå varav 5 poäng utgörs av klinisk utbildning. Därutöver ingår en kurs på 5 poäng på C-nivå inom huvudämnet. Resterande obligatoriska 5 poäng utgör studier i medicinsk vetenskap. Övriga 10 poäng är valbara kurser, med relevans för yrkesfunktionen, inom ämnena/områdena omvårdnadsvetenskap, medicinsk vetenskap, vårdkommunikativt arbete eller handikappvetenskap.

Huvudämnet omvårdnadsvetenskap har sin utgångspunkt i studiet av människans behov och upplevelser i samband med hälsa och ohälsa. Centrala fenomen i omvårdnaden är individ, miljö/omgivning, hälsa och praktiskt handlande samt relationen mellan dessa. Hur omvårdnaden bedrivs och beskrivs har samband med synen på individen och innebörden av hälsa. I mötet med den enskilda människan syftar omvårdnaden till att stödja individen att klara det dagliga livet så optimalt som möjligt. Utifrån ett humanistiskt synsätt och ett livscykelperspektiv är det angeläget att i utvecklandet av omvårdnadsvetenskapen söka kunskap om hur det dagliga livet levs och upplevs inte minst med tanke på äldres och närståendes sårbarhet och utsatthet.

Utbildningen, såväl den teoretiska som den kliniska, omfattar studier av äldre människor med olika grad av hälsa, sjukdom och funktionshinder av akut och kronisk karaktär, från helt friska till allvarligt sjuka och döende människor, i olika kulturer. Studierna inom omvårdnadsvetenskap avser att fördjupa kunskapen om förutsättningar för de äldres hälsa utifrån ett odelbarhets- och genusperspektiv för att inom specialområdet självständigt kunna analysera, värdera, planera hälsoarbete samt vård och rehabiliteringsinsatser.

Studier på B- nivå innebär att studenten ges möjlighet till ökade kunskaper i specifik omvårdnad inom vård av äldre. Studierna belyser och fördjupar kunskapen om för ämnet relevanta modeller, teorier och metoder. Studenten ges också möjlighet till att utveckla sin förmåga att, argumentera, jämföra, granska och integrera kunskaper genom ett reflektivt och kritiskt tänkande. I den kliniska utbildningen ges studenten möjlighet att öva sin förmåga att självständigt identifiera, bedöma och möta omvårdnadsbehov hos äldre och närstående med hälsoproblem utifrån ett humanistiskt synsätt och med ett helhetsperspektiv. Studenten ges också möjlighet att öva sin förmåga till samarbete,

samverkan och informationsutbyte med andra professionella och lekmän, inom och utom den egna organisationen.

Studier på C-nivå innebär att studenten ges möjlighet att fördjupa sina kunskaper i specifik omvårdnad inom vård av äldre. Studierna exemplifierar och fördjupar kunskapen om vetenskapliga metoder relevanta inom ämnesområdet. Studenten ges också möjlighet att utveckla sin förmåga att analysera, se samband, dra slutsatser och värdera kunskaper genom ett reflektivt och kritiskt tänkande i form av en vetenskaplig uppsats. I den kliniska utbildningen ges studenten möjlighet att öva sin förmåga att, utifrån forskningsbaserade kunskaper, självständigt planera, genomföra och utvärdera omvårdnad med varierande svårighetsgrader. Studenten ges också möjlighet att öva sin förmåga till samarbete, samverkan och informationsutbyte med andra professionella och lekmän, inom och utanför den egna organisationen.

Studierna inom området medicinsk vetenskap omfattar studier inom geriatriska sjukdomar, specifik farmakologi och medicinsk teknik. Den ökade kunskapen om vanligt förekommande som multipla somatiska och psykogeriatriska sjukdomstillstånd inom geriatrik ligger till grund professionell omvårdnad. Kursen innefattar även specifik farmakologi som inkluderar effekter av läkemedelsbehandling av den äldres ofta multipla symtombild. Medicinsk teknik som ingår i kursen berör avancerad medicinskteknisk utrustning och dess användning, som kan förekomma inom hemsjukvård.

Kurser inom yrkesspecifik utbildning kan väljas utifrån studentens individuella behov och intressen. Kursen/kurserna kan vara inom flera vetenskapliga ämnen med relevans för yrkesfunktionen som omvårdnadsvetenskap, medicinsk vetenskap, kommunikativt arbete eller handikappvetenskap. Kurserna kan vara programöverskridande, vilket betyder att studenter från olika program och professioner samläser i avsikt att öka förståelsen för varandras specialområde och funktioner. Exempel på kurser som kan bli aktuella är demens, IT i vård, diabetes, smärta, psykogeriatric, handledarutbildning.

Den kliniska utbildningen är nivåbestämd och ges på B alternativt C-nivå. Kursen genomförs som separat kurs. I den kliniska utbildningen integreras teoretiska kunskaper i omvårdnadsvetenskap, medicinskvetenskap, etik, metodfärdighet och personlig kunskap till en helhet som visar sig i utövandet av omvårdnad. Kursen integreras med teoretiska studier i omvårdnadsvetenskap på B-alternativt C-nivå.

3.2 Kurser som ingår i programmet

	Nivå	Poäng	Valbar kurs
År 1			
Termin 1			
Omvårdnadsvetenskap	B / C	10	
Kurs: Gerontologisk omvårdnad			
Termin 2			
Kurser inom det medicinska området			
Kurs: Geriatrik, specifik farmakologi, medicinsk teknik	B	5	
Omvårdnadsvetenskap;			
Kurs: Geriatrisk omvårdnad		B / C	5

År 2	Termin 3		
	Yrkespecifik utbildning	B / C	10/5+5
	Termin 4		
	Omvårdnadsvetenskap		
	Kurs: Palliativ omvårdnad	C	5
	Omvårdnadsvetenskap		
	Kurs: Klinisk utbildning inom äldre vård	B / C	5
	Integrerat med teoretiska studier om 5p		

För alla kurser inom utbildningsprogrammet finns en kursplan som fastställs av Institutionsnämnden, där kursens syfte, innehåll, litteratur samt examinationsformer anges. Till varje kurs finns också en studiehandledning där mer detaljerad information om kursen ges.

3.3 Studieformer

Grundläggande i all högskoleutbildning är att kunna söka, hantera och kritiskt värdera information och biblioteket har en central funktion i programmen och systematisk informationssökning uppmuntras regelbundet under studietiden. Ett genomgående inslag är bevakning av, för utbildningen relevanta tidskrifter och litteratur via olika databaser. Vissa av kurserna läses gemensamt med andra utbildningar inom institutionen, vissa ges som fristående kurser.

Studierna är förankrade i vetenskapligt grundade teorier och beprövad erfarenhet och bygger på aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

I utbildningen ingår kliniska studier, som präglas av ett flervetenskapligt perspektiv. De kliniska tillämpade studierna sker under handledning, där olika kunskaper integreras. Studieformerna syftar till att stimulera den personliga utvecklingen. Självkännedom är av stor vikt för utvecklandet av ett professionellt förhållningssätt. Studenten stimuleras till aktivt kunskapssökande, kritiskt tänkande och problemlösning samt att ta egna initiativ, ta ansvar och fatta egna beslut.

Fortlöpande utvärdering av utbildningsinnehåll och arbetsformer äger rum.

Studier bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, kliniska tillämpade studier, grupparbeten, projektarbeten och uppsats. För närmare beskrivning av innehåll, se respektive kursplaner och studiehandledningar.

3.4 Obligatorisk närvaro

Krav på obligatorisk närvaro föreligger inom de kliniskt tillämpade avsnitten och kan delvis föreligga inom andra delar av programmet. Vilka moment och omfattningen av undervisningen som är obligatorisk, framgår av respektive kursplan.

4. INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

En strävan är att internationaliseringsarbetet skall genomsyra hela utbildningen och bidra till ökade kunskaper och ett vidgat perspektiv.

Örebro universitet, Institutionen för vårdvetenskap och omsorg, har samarbetsavtal med andra lärosäten i världen. Studenten kan på eget initiativ gå kurser vid lärosäten i andra länder.

5. BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator) (HF 6:10 §).

Som betyg skall användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd om inte högskolan föreskriver annat betygssystem (HF 6:11 §).

6. EXAMEN

Specialistsjuksköterskeexamen erhålls efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 40 poäng. Mål: se punkterna 2.1 och 2.2.

Graduate Diploma in Geriatric Specialist Nursing, 40 points.

7. BEHÖRIGHET FÖR TILLTRÄDE TILL PROGRAMMET

Förutom grundläggande behörighet för högskolestudier krävs som särskild behörighet svensk legitimation som sjuksköterska samt minst 20 poäng i ämnet omvårdnadsvetenskap. Dessutom krävs yrkesverksamhet som sjuksköterska motsvarande minst 6 månaders heltidstjänstgöring.

8. URVAL

I första hand antas sökande med 40 poäng eller mer i omvårdnadsvetenskap. Övriga behöriga sökande efter antal år i yrket.

9. TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING (HF 6 kap. 12-14 §§)

Beslut om tillgodoräkning av kurs i en yrkesexamen fattas av rektor eller den han bemyndigar. Rektor har bemyndigat berörd institutionsnämnd att fatta dessa beslut.

Beslut om tillgodoräkning av del av kurs fattas av examinator (HF 6:10).

10 ÖVRIGT

Yrkesfunktionen för specialistsjuksköterska inom vård av äldre

Av Socialstyrelsens allmänna råd, SOSFS 1993:17, Omvårdnad inom hälso- och sjukvård samt Socialstyrelsens kompetensbeskrivningar för sjuksköterskor, SOSFS 1995:5, framgår att sjuksköterskan har en kvalificerad utbildning i specifik omvårdnad.

För specialistsjuksköterskan inom vård av äldre är målgruppen främst äldre personer, med oftast omfattande omvårdnadsbehov på grund av åldersrelaterade symptom eller multipla geriatriska sjukdomssymtom, men också personer med funktionshinder och med långvariga sjukdomstillstånd, vilka behandlas i öppen och/eller slutna vård. Med öppen vård jämföras vård i särskilda boendeformer. Arbetet utförs i samarbete och i samverkan med andra yrkesgrupper och verksamheter inom slutna eller öppna vård och omsorg.

Specialistsjuksköterskans arbete sker i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet inom specialområdet och präglas av ett etiskt förhållningssätt.

De professionella krav som en sjuksköterska med specialisering inom vård av äldre har att möta är att

- ta initiativ till och vidta åtgärder som syftar till att främja hälsan och förebygga sjukdom och andra komplikationer hos enskilda och grupper
- ansvara för patienters omvårdnad
- medverka vid undersökningar och behandlingar
- informera och undervisa patienter och deras närstående såväl enskilt som i grupp samt handleda och undervisa medarbetare och studenter
- följa, utveckla och medverka i forsknings- och utvecklingsarbete
- leda, planera och utveckla arbetet inom sitt arbetslag samt samarbeta med företrädare för andra yrken.